Coppye van een Discours tusschen een Hollander ende een Zeeuw.

De Zeuvv.

GOdt verleene u goeden dach mijn vrient/ met oorlof van waer comdy?

De Hollander.

Godt verleene u desghelijcx mijn vrient/ mijn comst is uyt Hollant.

Zeuvv. Wat brenght ghy ons nieus vande Paus/ wat dunct u sullent dingen van voortganck zijn.

Holland. Ick hoope Ja.

Z. Dat wil de Almoghende Godt geven dat wy mogen verkrijgen een gewensten vreede die dueren mach.

H. Dats veel geseyt/ ghy Zeuwen wenst so veel datmen u qualijck sal connen voldoen.

Z. Hoe zoo.

H. Ghy begheert al veel dingen/ t'verbodemen van Scheepen/ verstapelen van Goederen/ ick en weet niet wat al.

Z. Ja begintmen daer al van te handelen seght ons doch wat.

H. Ick en weet niet bysonders dan ick hebbe verstaen dat die van zijn Hoogheyts zyde/ seven Artyckelen overgegeven hebben die veel begryypen/ waer onder zijn drie hooftstucken/ te weeten vrye exercitie vande Roomsche Catolycke Religie in dese Provincien/ van vrye navigatie so van d'Engelsche natie als andere/ ghelyckt hier voortyts geweest is/ vermangelinge van Steden/ ende voort dat alle geconfiskeerde goederen sullen gerestitueert worden/ ende meer andere die ick niet al can onthouden.

Z. Ghy hebt my alreede genouch geseyt daer uyt ick verstaen can dat zy so veel eyschen/ indient haer toegelaten wierde/ dat zy daer groot voordeel by souden genieten/ ende ten is geen wonder al hebben zy groote naerstichheyt gedaen om tot een handelinge van vreede te comen/ want al dat zy met gewelt niet en hebben connen crygen/ soucken zy met practycken onder t'schijn van vrede te crygen/ maer my verwondert dat zy comen eyschen dat ons tot groot naedeel soude strecken/ gemerckt men al geroepen heeft van haerder zyde neempt een blanck/ penne/ int en pampier en schrijft al wat gy begeert men salt u consenteeren/ dits verde van daer/ dat zy selfs eyschen.

H. Wel hoe/ ist dat dan so onbillich?

Z. Ja/ ist niet?

H. Secht my doch eens waer in.

Z. In al drie punten die gy my verhaelt hebt/ ende tvierde heeft mede zijn misterie.

H. Wel hoe/ sout gy dan geen vryheyt van conscientie willen toelaten.

Z. Dats mijn meeninge niet/ God is een richter der conscientien/ die is vry/ maer de openbaere exercitie vande Roomsche Kercken en moetmen geensins toelaten/ oft wy mosten wel de honden slachten/ dat wy weder op wilde slicken dat wy uytghespogen hebben/ ende het waere oock te vergeefs dat wy met contracten inde overneminge van steden te niete gemaeckt hebben/ dat waere dan al voor niet geweest ende gewonne waere verlooren/ Ende merckt doch eens dit is trecht wit daer die vant Pausdom naer schieten/ want dit wederom de eerste oorsprong soude zijn van scheuringe van Steden ende Provincien.

H. Segt my toch hoe, wout ghy dan daer in handelen/ wout gy die vande Room-

sche

sche gesintheyt uyten lande iaegen.

Z. Ba neen ick/ ick en wil niemant verjaegen/ hoe zy van conditien oft gesintheyt zijn dat wil ick Godt bevelen ende haeren richter laeten sijn / als sy slechts in stilheyt by ons begeren te wonen/ ende geen openbaere exercitie/ oft schandaleuse saecken en gebruycken/ wat can ons haer bywoonen hinderen/ het can geschieden dat Godt gelieve sijn gratie aen haer te verleenen/ dat sy bekeeren sullen van haere feylen en abusen want hy is almachtich die S. Paulus conde bekeeren die nochtans een vervolger was.

H. Tis wel waer maer daer isser so veel in Hollant die soo perciael sijn/ oock veel rijcke ende gequalificeerde persoonen die sullen hier toe seer quaelijck conen verstaen/ want sy noch dagelijcx gewoon sijn haer exercitie te gebruycken/ iae de princepaelste ende oock meest de Advocaten vant Hoff selfs.

Z. Godt betert/ t'waer te wenschen ende Godt te bidden / dattet anders waere/ want het soude een groote gerustheyt ende eenicheyt maecken int lant over de generaele unie.

H. Maer wat raet dit is qualick te beteren.

Z. Daer waer noch wel een goede ende bequame middel om hier in wat te versiē.

H. Wat middel laet hooren.

Z. Dat sal ick u segghen/ Indien de Heeren Staeten generael verboden datter niem int sijne kinders anders nergens en vermochte te laeten studeren/ noch tot eenige promotien mochte comen dan in onse Scholen van Leyden/ Franeker/ ofte in andere gereformeerde scholen/ ende indien anders bevonden wierde/ dat op verbeurte van haer erffenisse.

H. Mijn vrient dit is al over lange verboden geweest/ maer niet so strictelic/ wat helpet al doenset niet die inde Regieringe sitten/ de vrienden doent/ oft alsser eenighe rijcke kinderen onder voochdie comen te staen/ so doent de voochden/ oomen/ moeyen/ nichten oft neven die wat gesechts oft naer maechschap daer van sijn/ ende paus ghesint sijn/ ende t'wert wel di mael gedaen sonder weten vande moeders.

Z. Ja maer ick wouder sulcken pene op setten / dattet wel gelaeten soude werden/ ende wilde daer soo scherpelicken toesicht op laeten hebben/ ende doen oock die daer oorsaecke van sijn so veel verbeuren dat sy het wel wachten sullen / tselve te beginnen/ ende wilde daer beneffens verbieden / datter niemant staet oft officie soude moghen bedienen die hier in contrarieerde.

H. Ick moet bekennen ten waere niet quaet maer oock seer dienstelick voor de scolen alhier/ ende het soude oock strecken tot een groote verseeckertheyt van het lant/ want de Jesuwijten sullen seer poogen om de rijcxste luyden haer kinderen tot haer devotie te crygen / daer door t'landt naermaels wel soude perijkelijteeren / want de Geestelijckheyt en sal niet stille zijn om haeren ouden aert te toonen/ want de Exster en can niet wel zijn hippelen laeten.

Z. Dats waer d'experientie daer van hebben wy hier te lande genouch gesien inde Pacificatie van Gent/ ende in d'onderhandelinge tot Ceulen / als wy op haer t'beste meynden te betrouwen / so wierden wy aldereerst bedroogen / gelyck dat gebleken heeft dat heel Arthoys/ Henegou/ Vlaendren en Brabant afvallich geworden zijn/ het is noch al in te verse memorie om al heel in verghetenheyt te stellen/ en om een goet betrouwen daer van te hebben/ maer ten is anders niet dan om d'oude practijcken wederomme int werck te stellen.

H. Maer

H. Maer seght my doch eens wat hinder ist die van Zeelant de Navigatie toe te laeten/ gelijckse hier voortyts plach gebruijct te warden/ ende dat zy so hefttich begeren de verbominge.

Z. Myn vrient ten is die van Zeelant niet alleen hinderlijck/ maer oock Hollandt en Vrieslandt / ende dat om dat zy kleyn van lant zijn/ ende daer toe seer lastich/ insonderheyt d'eylanden van Zeelant / want die gestaedich de Zee tot een vyant hebben / waer deur zy beswaert zijn met lastighe dijckagien / ende oock dickmael met grontbraeken en vallen/ so datse in tyden van Payse verachte Landen zijn / ende en zijn nerghens na te verghelijcken by Brabant ofte Vlaenderen / ende dat door haer swaere ordinaris lasten/ daeromme geacht voor gheen lant / So heeft van Godt Almachtich geliest / in dese tyden dit Eylant wederom door de Zee grootelijcx te beneficeeren met een heerlijcke pryvilegie van Schipvaert ende Negotie/deur dien dattet al verbodempt datter arriveert: dese pryvilegie hebben zy van Godt ende door feyten van wapenen vercregen/ Jck swyge dat zy die al van outs hebben gehat / maer datse in dese tyden door den troubel verballen waeren/daeromme so willen zy de selve nu mainteneren als een vercregen recht / ende dat om geen occasie te zijn van haer eyghen verderf/ het welcke die van Hollant en Vrieslant oock wel ghewaer werden souden/ insonderheyt die haer met de zeevaert gheneren/ ende die gheduerende dese Oorloghe opghecomen zijn.

H. Soude dan de Pays hier alleen om-achter moeten blyven/dat waere te cleynen saecke/ ende het soude oock die andere Provintien en Steden die gheen ghenut daer van en hebben doen murmereeren / Jnsonderheyt die van Gelderlant / Over Ysel/ Vtrecht ende d'Ommelanden/ met die frontieren/ ende die daegelijcx door d'Oorlogen beschadicht worden.

Z. Jck bekenne wel dattet haer swaer vallen soude/ende niet garen daer van hooren noch veel min souden willen sien/ maer toch so behoortmen noch veel min een accoort aen te gaen met zijn vyant tot schaede ende verderf van zijnen broeder ofte geunieerde die als broeders zijn / ia dat naemaels oock soude strecken tot haer eygen schaede ende verderf/ men moet oock geen oorsaeke zijn van een nieuwe scheuringhe want het soude een al te schaedelijcke ende iammerlijcke saecke zijn indien daer wederom een scheuringhe quaeme.

H. Maer wat schaede condet toch haer zijn / want zy souden in vreden zitten ende van geen swaricheyt weten.

Z. Dat sal ick u seggen/ist daer mede al genouch als gy slechs den schijn van Pays hebt/ de Pays can wel verworven worden/maer noch veel eer ghebroken/wantmen lichtelijck occasie daer toe vinden can/ alsmen voordeel siet: Merckt gy niet op de lose practijcken ende inventien die de Coninck van Spangien ende de zijne ghewent zijn te ghebruycken / also sy de gelegentheyt vant lant seer wel ervaeren zijn/ souckende toch anders niet dan alle middelen om ons te berooven daer wy ons beste profyten by ghenieten ende best by vaeren/ om ons tot scheuringhe te brengen: d'welck aen al haer doen wel gebleecken heeft ende noch daegelijcx blijckt / in sulcker vougen als zy best connen te wege brengen en inventeeren / gelijck dat wel ghebleecken heeft aen de valsche practijcken van arresten in Spangien van alle onse Schepen ende Coopluyden goederen aen te slaen/ ons vaerende volck op galeyen te bannen / eenyghe te verbranden/ andere inde uyterste myserie te laeten sterven ende vergaen: dat niet ghenouch zijnde/ hebben boven dien de alderuyterste wreetheyt gebruyct diemen bedenc-

ken mach ende noyt gehoort en zijn/ over arme ongheWapende persoonen Visschers ende Harincvaerders inde Noortzee zijnde/ haere scheepen inde gront gheboort/ ghebrant ende alsoo d'arme luyden laeten verdrincken en versmoren / ende dit al om ons Cooplupden Visschers ende Bootsvolck te doen desepereren/ om met sulcken middel ons te beroven van onse negotie ende schipvaert / ofte ten minsten een schenringhe onder ons te brengen/ ende also ons dan te vermeesteren / maer ten heeft hem al niet gebaet noch veel min gheholpen Godt zy loff/ maer meerder vyanden verwert : Hoe can hy het dan beeter doen / dan t'selve te wege te sien te brengen deur middelen van Pays/ want zy daer nu gheen andere begnaemheyt toe en hebben / gemerct zy gans berooft zijn van Equipagie ende Varend-volck / souckende met dese middelertyt de selve wederom te queecken / om also metter tyt voortaet te moghen crygben van schepen ende volck/ ende also ons eens onversienste op het lijff te vallen/ ende nemende voort alle occasien waer/ als wy opt t'swacste souden zijn/ dan sondent d'anders Provintien gewaer worden ende mede becopen/ maer dan te spaede claegen.

V. Maer ghy hebt al te swaeren hooft ende socht al te verde/ den Coninck van Spangien en soude dit niet derven doen upt vrese vanden Coninck van Vranckrijck ende den Coninck van Groot Brittannien/ die sullen onse geallieerde zijn / ende ghenouchsaem als borghen.

T. Ick antwoorde daer op dat Coninghen en Vorsten sterffelijck zijn / ende de tyden veranderlijck/ het is een goet fondement datmen eerst by hem selfs maeckt/ ende ghelycmen seyt voor een spreecwoort / t'pant byder minne te besitten is de seeckerste borge/ ende t'is goet de panne byde steele te hebben/ en t'mes ken by de hecht.

V. Ick hoore wel ghy sout op de Coninghen gheen fondament willen leggen.

T. Naest Godt ick sonde immers / en houde de Lygue voor een heel goede saecke/ want tis goet vrientschap met rijcke gheburen te hebben/ maer ick houde voorseker dat dese Potentaten/ wel onderrecht zijnde / selfs gram wesen souden/ dat wy ons voordeel wech gaven aen de Coninck van Spangien tot onser schaede ende verderff/ want zy het oghe op ons houden om onse equipagie ende clouc bootsvolck/ die zy ter noot in haeren dienst souden moghen ghebruijcken.

V. Noch en seght ghy my niet / soude de saeke vant verbomen so grotelijcx als ghy u gelaet tot u verderf zijn.

T. Jaet voorwaer niet alleen tot onse/ maer oock tot verderf van Hollant Vrieslant ende voort vande gansche generaliteyt.

V. Waer in toch ick sout gaerne horen.

T. Dat sal ick u seggen/ ende dat in twee ghewichtighe saecken.

Ten eersten soudet een oorsaeke zijn datter veel Cooplupden souden vertrecken/ ende als die vertrocken / so souden die Scheepen ende de Vaerenden man volghen/ ende daer naer den Ambachsman/ want dese drie staeten aen malkanderen zijn hangende / ende alsdan en salt den Lantman ende andere Winckelieren niet mede gaen/ het welck een oorsaecke soude sijn van ontblootinge ende verhuysinge van veel volcken/ waer door de Steden neerloos soude werden ende de huysen onverhuert/ so dat dickmael de selve de oncosten niet waerdich soude zijn/ en waere dat niet groote schade ende veel verlies/ Jae men soude so doende wel werender hant bijster werden/ want goet te hebben ende geen genut/ is een groote miserie/ daerom moetmen in tijts sijn beste doen om tselve te behouden / ende de middelen daer het welvaren van comt / ende met alle neersticheyt daer tegen sijn die tselve soucken te berooven.

Ten

Ten tweeden so soudet oock tgansche lant zeer tegen gaen also onse partije sonder cost seer gesterct soude werden daer zy heel van beroost zijn Te weten van equipage groote ende cleyne schepen ende van bootsvolck/ die seer soude toenemen/ ende soo daer eenige veranderinge quaeme soude ons seer swaer vallen om die te resisteren gelijck dat wel gebleecken heeft ten tijde vande slach van Bergen ende op meer ander plaetsen/ Daeromme moetmen voor al versorgen niet alleen voor particulier maer tot dienst ende proffijte vāde Generaliteyt/ datmen de equipage soucht in esse te houden/ so is dit dan de principaelste middel te weten de verbodinge vande schepen die uyt oft inde landen/ over zee sijn varende dat de selve sullen ontlost ende ontlaeden werden sonder de binnelantsche stroomen ofte rivieren te mooghen ghebruijcken dan met binnelants vaerders/ tsy smacken/ heuden/ oft schuyten/ soo ende daer de coopluyden best by gedient sullen sijn/ hier door en sult ghy niet alleene houden u coopluyden/ maer sult daer mede houden/ sonder slants cost/ een grote Equipage van grote ende cleyne schepen soo buyten als binnelants vaerders/ ende in groote overvloedicheyt van bootsvolck ende vaerende luyden die tlant altijt in haer devotie ende dienste sal hebben als den tijt ende noot soude mogen vereysschen/ ende soo behout gy oock de neeringe ende negotie binneslants/ dit is een hoofstuck dat niet alleen particulier/ maer t'lant int generael aengaet/ daer wel op staet te letten/ so datmen gheen saecke en behoort aen te gaen ofte te consenteeren / die strecken soude tot slants verderf/ ende twaer oock een groote schande daer over ons naecomelinghen voor Gode souden protesteren / indien wy hier van weken ende dese heerlijcke prijvilegie wech gaven/ die wy door Godes genaede so bloedich vercreegen hebben / ende alle Potentaten soudent ons oock een schande naespreken.

H. Ghy seght wel de waerheyt ende t'waer seer goet datment so conde crijghen maer ghy sult vrij landen zijn/ waerom en salmen niet vrij over al mogen reysen en keeren ghelijck men plach te doen.

Z. Ghy seght wel vrij landen / wy sullen oock eyghen landen zijn daer niemant te segghen sal hebben dan onse Heeren/ die daer wetten stellen sullen tot dienste ende voordeel van t'ghemeene lant/ ende zijnt haer eygen landen / so zijnt oock haer eygen wateren/ stroomen/ en revieren so verde de zee streckt/ en haer uyterste palen binnenslants/ daer zy hebben te ordonneeren t'geene is streckende tot welstant der republijke/ ofte te vergeefs souden zy den tytel voeren van eygen landen/ ende soude zijn maer eenen ydelen naem ofte tytel / by comparatie / twaer alleveneens of ick een proces hadde tegen een mijn partie / teweten of ick een Boomgaert hadde ende in possessie waer ende de vruchten genote / ende dat den Rechter by vonnisse verklaerde dat my de Boomgaert deuchdelijcken toequaeme / dat ick oock de possessie soude blijven behouden / maer dat mijn partye de vruchten daer van soude comen plucken en genieten/ waer dit niet een onbehoorlijck ende spottelijck vonnis/ soudet oock niet occasie geven om vorder t'appelleeren / ende een rechte oorsacke zijn om in meerder twist en querele te geraecken.

H. Ba iaet ghewisselijck.

Z. Dat soude ick oock wel meynen/ met niet minder occasie hebben de H. Staeten Generael dit recht van verbodinge oock voor te staen / op datse den Boomgaert behoudende de vruchten oock ghenieten moghen / en so geheel in possessie te blyven gelijck zy nu lange tyt geweest hebben/ insonderheyt van den incomst ende uytvaert daer de Ingesetenen niet vrijer zijn als de vreemden.

H. Wel hoe/ wout ghy de Licenten noch houden.
Z. Dat en is mijn meninge geenſins/ ick ſoude voor goet vinden dat de handelin
ghe vande binnelantſche vaert tuſſchen beyden ſouden zijn gelijckſe hier voortijts i
ouden tyden gheweeſt is/ dan ick beveele deſe ſaeke de Heeren/ want ick meyne wa
de binnelantſche vaert belanct/ datter cleyne ſwaricheyt in is/ en datſe oock wel te
beſten comen ſal.
H. Wel ſeght my eens/ wat dunckt u vande vermanghelinge van de Steden.
Z. Ma er wat Steden zijnt die zy vermanghelen ſouden.
H. Ick en wetet niet wel/ maer naer ick verſtae ſoo ſoudent de Steden ende For
ten in Vlaendren zijn.
Z. Ja dat docht ick wel/ mijn dunct dat zy de Paerde-tuyſchers ſlachten/ die ga
ren een goet paert voor een quaet hadden/ wat ſouden zy doch daer tegen geven.
H. Ick vermoede eenighe Steden in Gelderlandt.
Z. Ick peyns dat oock/ zy ſouden garen coper voor gout geven/ ia conden zy mae
lappen daer voor geven zy ſoudent gaerne doen/ al ſoudender blaeuwe ooghen nae
volgen/ want daer blaeuwe vingers aff comen en gunnen zy ons niet/ zy ſouden gae
ren een voeſter kint uythijlicken voor een die ſich ſelven wel can voeden en ryckelijck
de coſt waerdich is.
H. Maer naer dat ick hoore zy brenghen voort dattet buyten onſe Provintien is
ende dattet Vlaenderen toebehoort.
Z. Conden zy ons ſo payen twaer voor haer genouch/ Vlaenderen en behoort niet
meer toe dant nu en heeft/ want zijn wy tot het eene gherecht/ niet te min en is ons
gherechticheyt tot het ander/ want ons paelen ſtrecken ſo verde als wy ghebiet over
hebben/ ende ſo verde als ons de palen van Godt geſtelt ende gegeven zijn/ die beter
geſtelt zijn/ als zy ons gegunt worden/ wat conden ſy die met ſchoon praten tot haer
ghecrijghen/ zy ſouden meer victoryen hebben / dan off zy daer thien iaeren om ghe
oorlocht hadden.
H. Wilt ghyt dan al tot uwen wille hebben / want daermen handelt van accoort
daer en hebben de parthyen aen weder zyden haer wille niet / men moet mede wat
doen om ghevouchs wille.
Z. Dats waer alſt niet en ſtreckt tot groote ſchaede/ maer al haer verſouck en ſtreckt
niet anders dan tot onſe groote nadeel ende verderf/ ghemerckt t'Sluyſe gat de be-
quaemſte haven is om ons daer mede in alles te beſchadighen/ ghelijck d'experientie
t'ſelve metten Galeyen ghenouch betoont heeft/ ende die d'oude Hiſtorien oock wel
doorleeſt/ die ſal bevinden wat ſchade die van Hollandt ende inſonderheyt Zeelandt
van deſe havenen dickmael geſchiet is/ So dat een recht lief hebber van dit lant die
en ſal geenſins verſtaen connen/ datmen hier van met d'appendentie van dien inder
eenwicheyt ſoude cederen tſy in wat manieren het ſoude mogen zijn/ t'waer oock een
ck e aer zijn Ex. een memorie deur ſoude verlieſen/ want nu ſoo ſullen ons nacco-
melinghen ſegghen/ hoe coemt dat wy daer Steden in Vlaenderen hebben/ ſo ſalmen
ſegghen/ Godt heeft ons Provincien ſoo veel verrijckt door de wijſheyt die ſy onſen
Prince Mauritius ghegeven heeft die/ voor een inventie vont als den vyant eenighe
ſteden quaem belegeren ſo bolwerckte hy hem buyten de ſtadt tegen den vyant. Daer
omme zijn wy nu oock buyten de Provincien ghebolwerckt/ op dat wy niet ſubijt
overvallen ſouden worden/ want deſe Steden en Forten/ bolwercken en veſten zijn
om goede wacht te houden om altijdt op zijn hoede te zijn / daerom ons partie dit
ſouckt

uket te behinderen ende men siet merckelijck dat sy met alle vlijt ons daer van soec
n te berooven van ons voordeel ende dat om tselve voordeel te vercrijghen.

H. Maer dit sal oock een vo ster kint zijn/ want gy sult daer altyt garnysoen moe-
n houden.

Z. Dat is waer/ maer dit gebraet sal hem selfs wel droopen want wy sullen altyt
rnysoenen moeten houden/ so ist beter op den bodem van onse partye/ als op onsen
dem/ ende men mach t'selve oock niet te wel doen versekeren/ want onse partye
er altyt op loeren sal/ want hyt lichtelick te waeter en te lande bespringen can/ en
t behoudende can hy ons so haest niet beschaedighen/ t'beneempt oock zijn actie te
aecken dat zijn stromen hier of daer souden mogen strecken/ daer haest een querele
t soude mogen rysen.

H. Wout ghy dan noch yet maecken tot meerder versekeringe.

Z. Twaer wel noodich/ maer het soude hier te lanc vallen/ om alles int breede te
chalen dat vereyst oock wel eenige van die in een caertgen afgestelt te werden ghe-
k ick conde mercken comende van Sluys naer Ysendijck.

H. Seght ons daer mede wat van.

Z. Hebt ghy daer oock mede geweest.

H. Neen ick.

Z. So en can ick u alle dingen so niet uytleggen/ doch so sal ick een weynich met de
nger aenwysen.

Eerst so dunct my dattet niet goet waere datmen soude toelaeten datter eenyghe
oote Scheepen over zee vaerende/ ter Sluys lossen off landen souden/ ende dat
t reden dattet een Frontier plaetse is/ die lichtelick verrast ofte versubtyliseert
de moghen worden/ met eenyghe interprysen/ want wy hebben exempel genouch
t schip te Breda/ daerom waert goet oock ghestaedich te waeter wachte te bly-
houden/ boven dien behoortmen t'Casteel beter te versien ende te versterck en/
e om t'lant van Oosbruch en Casant te verseheren/ so waert niet quaet datmen
e nieuwe vaert ofte waetringhe maeckte/ beginnende vande zuytzijde van Ysen-
k/ rayende lanx den ouden dyck tot de schans van Oosbruch toe/ ende aldaer
ngen tusschen de schanse ende Oosbruch inde oude reviere/ ende dat op de wyde
dyck hem de reviere aldaer presenteert/ ende so diepe datter op leech waeter vlot
er/ ick en twyfele niet het soude weder een lopent waeter worden ghelijct eertyts
de noortoostzijde van Ysendijck gheweest is/ of soo tselve niet wilde succederen soo
htet een staende gracht blyven/ dit soude een groote verseeckerheyt sijn voor de
omende bedijckte polders.

. Dit soude soo veel costen dat de cost de genegentheyt sal doen vergaen.

. Ten soude soo grooten cost niet sijn men houfde maer eenen dijck te maecken
dat soude de polders oft tlant aen wederzijde moeten becostigen/ in forme of sy
w dicagie leyden/ en oft sy de costen alleen niet machten verdraghen/ wat soudes
Generaliteyt schaeden haer hier in te baete te commen twaer om een iaer te doen/
t tsoude de moeyte ende interest wel betalen/ ende dat om de verseeckertheyt en
stichheyt vant lant ende de heele republijck die altijt voor toecomende swaricheyt
ten sorge draegen/ ende dat int principael op de frontieren van tlant. En sietmen
wat een groote neersticheyt dat onse partie doet om te vercrijgen tgheen dat sy
en hebben/ ende dat om in toecomende tijde daer mede op haer voordeel te mo-
geraecken/ So veel te naerstiger behooren wy te sijn om te behouden ende te

versеec-

verseeckeren tgeene dat ons Godt gegeven heeft om geen schaede in toecomende ti-
de daer door te lyden/ secht my toch eens soucken sy oock niet te hebben de stercte
ende Steden die in Brabant gelegen sijn.

H. Daer en staen sy soo seer niet nae om dieswille dat de selve particuliere Heeren
toecomen.

T. Dat geloove ick seer wel gemerckt zy daer van een goede opinie hebben/ dat
die wel metter tijt tot haer devotie soude mogen crygen/ upt reden dat d'eygen Heeren
de verkiesinge van haere magistraet hebben ende meer andere authoriteyt die d'on-
dersaten altijt subiect staen/ waerupt lichtelijck veranderinge conde comen insonder-
heyt daermen tbeste betrouwen niet van en heeft/ ofte ten waere dat de Staeten ge-
neral dit alleen aen haer hielden behoudentlijck dies dat d'eygen Heeren de profijt
van haere heerlicheden trocken.

H. Maer dat en cannen niet doen uptwysende de oude privilegien.

T. De Heeren connen daer wel een bequaemer middel in vinden dat zy alteyt be-
houden de hoochste authoriteyt om aldaer wetten te stellen over de borgerlijcke en
kerckelijcke ordonnantie ende oock de verkiesinge vande magistraet ende dat om re-
den die gewichtich genouch sijn/ die my hier niet lusten te verhaelen/ maer soo v-
wil ick seggen indien men d'eygenaers volcomen ende de hoochste authoriteyt gae-
dat wy de selve steden genouch afhandich soude sijn (als is) dat ons partie de sel-
van ons niet en bedinct / insonderheyt als sy aldaer hadden de openbaere exercit-
vande Roomsche Religie ende boven dien den vryen deurvaert/ mitsgaders de hav-
van Sluys/ aerdenborch Ysendijck ende voort alle d'appendentien van dien/ So
mochten wy duncken dat my de roeren van ons schepen wech gaven/ de sleutels v-
onse cantoore ende de casteelen van onse provincien d'welck immers wel troren vin-
meulen geweest soude sijn/ ende throot upt den mont. Soo waeren wy wel waerdi-
van een yegelick bespot te sijn/ want dit is de rechte saecke daer sy op loeren/ wa-
upt alle haer handelinghe cannen wel bemercken waer toe deselve is tenderende.

H. Ick en weet dan niet hoe wy wel tot eenen vasten Pays ende vrede sullen co-
men willen wy niemant betrouwen. (toe-si-

T. Die meermael bedrogen is die heeft altijt vreese/ daerom en cannen niet te
Ist saecke dat sy den pays soo seer soucken als sy haer gelaeten waer toe soecke-
alle dese middelen om ons te berooven daer wy by bestaen ende verseeckert sijn e-
aff moeten leven/ willen sy van ons noch trecken twaere beter dat sy ons noch su-
pleerden ende gaven / want zy hebben een rijck Potentaet tot eenen Heer ende M-
ster diet soo nau niet en staet/ om een arme republijcke te beroven / ende indien d-
ons noch suppleerden ende gaven ons begheerte ende al ons versouck/ sy souden v-
ons wech nemen alle oorsaecke van suspitie / ende het soude een bequaeme middel z-
om beter betrouwen van haer te crijghen / waer deur soude groyen meerder vrie-
schap ende liefde.

H. Dat waere voorwaer wel te wenschen ende Godt almachtich te bidden om e-
eeuwigen vasten salighen vrede/ ende dat wy aen wedersijden mochten verlost w-
den van dese swaere bloedige Oorloge. Wel tis tijt dat wy schepden/ ick moet m-
reyse vorderen ick wil u adieu seggen.

T. Wel adieu / Godt de Heere wil uwen leytsman zijn/ ende geven dat het a-
mach geschieden tot zijnder eeren ende tot een salige gerustichept. Amen.

EINDE.

